

Kúria végzése

Az ügy száma: Bfv.III.496/2018/11.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: Dr. Székely Ákos, a tanács elnöke
Dr. Sebe Mária, előadó bíró
Dr. Kónya István, bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2018. október 31.

Az ügy tárgya: csalás büntette (pótmagánvád)

Terheltek: I. rendű és II. rendű

Első fok: Békési Járásbíróság, 1.B.9/2017/18., ítélet,
tárgyalás, 2017. május 23.

Másodfok: Gyulai Törvényszék, 9.Bf.198/2017/6., ítélet,
nyilvános ülés,
2017. december 4.

Az indítvány előterjesztője: I. rendű és II. rendű
terheltek védői

Az indítvány iránya: a terheltek javára, hatályon kívül helyezésre

Rendelkező rész

A Kúria a csalás büntette miatt az I. rendű terhelt és társa ellen folyamatban volt büntetőügyben a terheltek védői által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálv a Békési Járásbíróság 1.B.9/2017/18. számú, illetve a Gyulai Törvényszék 9.Bf.198/2017/6. számú ítéletét az I. rendű és a II. rendű terheltek tekintetében hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

I.

[1] A Békési Járásbíróság a pótmagánvádas eljárásban meghozott és 2017.

május 23-án kihirdetett 1.B.9/2017/18. számú ítéletével az I. rendű és a II. rendű terhelteket társtettesként, folytatólagosan elkövetett csalás büntette [Btk. 373. § (1) bekezdés, (2) bekezdés bc) pont, (5) bekezdés b) pont] miatt 2-2 évi börtön fokozatú szabadságvesztésre ítélte, amelynek végrehajtását mindkét terhelt esetében 3 évi próbaidőre felfüggesztette. Az I. rendű terhelttel szemben 10.042.300 forint, a II. rendű terhelttel szemben pedig 8.695.300 forint összegben vagyonekbezárt rendelt el. Rendelkezett a szabadságvesztés végrehajtásának elrendelése esetére a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjáról, és bűnügyi költség viselésére kötelezte a terhelteket.

- [2] Kétirányú fellebbezések alapján a másodfokon eljáró Gyulai Törvényszék 2017. december 4-én meghozott 9.Bf.198/2017/6. számú ítéletével - a kiegészítéssel irányadónak elfogadott történeti tényállás alapulvétele mellett - az elsőfokú ítéletet megváltoztatta, és a felfüggesztésre vonatkozó rendelkezés mellőzésével az I. rendű terhelt büntetését 3 év 6 hónapra, a II. rendű terhelt büntetését 2 év 8 hónapra súlyosította, egyben mindkettőjüket - az I. rendű terheltet 4 évi, a II. rendű terheltet 3 évi tartamú - közügyektől eltiltásra is ítélte. Ezt meghaladóan - az egyetemlegesen megfizetendő bűnügyi költség összegének korrigálásával - érdemben mindkét terhelt tekintetében helybenhagyta az elsőfokú ítéletet.

II.

- [3] A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a terheltek védői közösen terjesztettek elő felülvizsgálati indítványt az 1998. évi XIX. törvény - a továbbiakban korábbi Be. - 416. § (1) bekezdés a), b), c) és d) pontjait megjelölve.
- [4] Indokaik szerint az elsőfokú bíróság törvényes vád hiányában járt el, mivel a pótmagánvád nem felel meg a korábbi Be. 230. § (2) bekezdésében előírtaknak, ekként azt el kellett volna utasítani.
- [5] Sérelmezték, hogy az első fokon egyesbíró helyett tanácsban eljáró járásbíró nem volt törvényesen megalakítva, ezért az elsőfokú ítéletet hatályon kívül kellett volna helyezni.
- [6] Kifogásolták továbbá, hogy az eljáró bíróságok a nyomozást megszüntető határozat indokaitól eltérő tényállást állapítottak meg, továbbá vitatták a társtettesi elkövetést figyelemmel arra, hogy más-más elkövetési értékben találta bűnösnek a bíróság a terhelteket.
- [7] Arra is hivatkoztak még, hogy törvénysértő büntetés kiszabására került sor, továbbá, hogy a másodfokú bíróság a súlyosítási tilalmat megsértette.
- [8] A pótmagánvádló jogi képviselője útján 2018. április 25-én és 2018. június 5-én benyújtott beadványában a felülvizsgálati indítvány elutasítását indítványozta.

III.

- [9] A Kúria a felülvizsgálati indítványt a Be. 660. § (1) bekezdése szerint tanácsülésen bírálta el.
- [10] A felülvizsgálati indítvány nem alapos.
- [11] Előrebocsátja a Kúria, hogy a korábbi Be. 423. § (2) bekezdése és a Be. 659. § (2) bekezdése alapján egyaránt a megtámadott határozat meghozatala idején hatályos jogszabályok alapján kell a felülvizsgálati indítványt elbírálni. Ugyanakkor rögzíthető, hogy – amint az alább, a hivatkozott jogszabályhelyekből következik – úgy a korábbi Be., mit a hatályos Be. szerint egyaránt alaptalan az indítvány.
- [12] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, a Be. 648. §-a valamennyi felülvizsgálati okra kiterjedően rögzíti, miszerint felülvizsgálatnak csak a bíróság jogerős ügyszövevény határozata ellen van helye, és kizárólag a Be. 648. § a)-c) pontjában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokra hivatkozással vehető igénybe, a felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető.
- [13] A törvényi feltételeknek megfelelő [a Be. 649. § (1) bekezdésében felsorolt] törvényes ok a felülvizsgálatra, ha a bíróság a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével állapította meg a terhelt bűnösségét [Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpont], illetve ha a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt, vagy a Btk. más szabályainak megsértésével [Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpont] szabott ki törvénysértő büntetést. A felülvizsgálatot lehetővé tevő eljárási szabálysértéseket a törvény kimerítően sorolja fel [Be. 649. § (2) bekezdés a)-d) pont].
- [14] A felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető, ezért a kívül eső anyagi vagy eljárásjogi kérdések közömbösek.
- [15] A Be. 659. § (1) bekezdése alapján a bizonyítékok ismételt egybevetésének, eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye, a felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügyszövevény határozatban megállapított tényállás az irányadó.
- [16] Ez azt jelenti, hogy felülvizsgálatban a tényállás megalapozottsága, a bizonyítékok mikénti mérlegelése nem vitatható. A jogkövetkeztetések – így a bűnösség vagy a jogi minősítés megállapításának – helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével vizsgálható.
- [17] A Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja alapján valóban – a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból is vizsgálandó – felülvizsgálati ok a Be. 608. § (1) bekezdés e) pontjára figyelemmel a Be. 567. § (2) bekezdés d) pontja szerinti eljárási szabálysértés, és az eljárás megszüntetését eredményezi, ha a vádirat nem, vagy hiányosan tartalmazza a Be. 422. § (1) bekezdésében írt elemeket, és emiatt a vád érdemi elbírálásra alkalmatlan.
- [18] A korábbi Be. 2. § (1) bekezdése szerint a bíróság ítélezése során törvényes vád alapján jár el, a 2. § (2) bekezdése szerint törvényes a vád, ha a vádemelésre jogosult a bírósághoz intézett

indítványában meghatározott személy pontosan körülírt, büntetőtörvénybe ütköző cselekménye miatt a bírósági eljárás lefolytatását kezdeményezi.

- [19] A benyújtott vád alaki és tartalmi törvényessége (alanyi és tárgyi meghatározottsága és személyre konkretizáltsága) kapcsán kifogás, illetve kétség nem merülhetett fel. Eszerint a vádemelésre jogosult pótmagánvádló jogi képviselője útján törvényes határidőben mindkét terhelttel szemben kezdeményezte a járásbírószágon az eljárás lefolytatását. A vádindítvány tényállásában kellő részletességgel szerepel a terhelték cselekvősege, miszerint a sértett megtévesztésével, 2014 augusztusa és 2015. április 7-e között vállalkozásuk jövedelmező működésére kértek kölcsön pénzt rövid lejáratra, miközben az általuk hivatkozott munka nem folyt, illetve 2015 elejétől a hivatkozott cég sem működött. Állításaik alátámasztására valótlan tartalmú okiratokkal tartották a sértettet tévedésben. Ily módon a 2014 augusztusától 2014 októberéig terjedő időszakban az I. rendű terhelt 1.347.000 forintot, majd 2014 október-novemberétől 2015. április 7-ig a két terhelt közösen 17.390.600 forintot szerzett. A kölcsön visszafizetése nem állt szándékukban, de arra anyagi lehetőségük sem volt.
- [20] A jelen ügyben a törvényes vád hiányáról nincs szó. A pótmagánvádló által jogi képviselője útján benyújtott pótmagánvád azonosításra alkalmas módon megjelöli a terheltet, pontosan leírja a vád tárgyává tett cselekményt, tartalmazza annak Btk. szerinti minősítését, továbbá a terhelték büntetőjogi felelősségre vonására vonatkozó indítványt, valamint a bizonyítási eszközöket. Ekként érdemi elbírálásra alkalmas és egyaránt megfelel a cselekmény elbírálása idején irányadó korábbi Be. 2. §-ában, 230. § (2) bekezdésében és 231. §-ban a törvényes váddal szemben, valamint a Be. 787. § (1) bekezdésére és a Be. 793. § (2) bekezdésére figyelemmel a Be. 422. § (1) bekezdés a)-c) pontjaiban, valamint (2) bekezdés a) pontjában a pótmagánvádló által benyújtott vádindítvánnyal szemben támasztott legszükségesebb követelményeknek.
- [21] A bíróságnak ki kell merítenie a vádat, és annak keretein túl nem terjeszkedhet, azonban nem a vád szerinti minősítés köti, hanem a vád tárgyává tett tények köre. Emiatt a bíróság már a tárgyalás előkészítése során, de a bizonyítási eljárás befejezését követően is megállapíthatja a vádtól eltérés lehetőségét [korábbi Be. 270. § (1) bekezdése és 321. § (4) bekezdése; illetve a Be. 495. § (1) bekezdés b) pont és Be. 548. §-a].
- [22] A jelen ügyben a vádindítvány minősítése szerint legfeljebb 5 évig terjedő szabadságvesztéssel fenyegetett bűncselekmény miatt indult eljárásban már a tárgyalás kitűzésére úgy került sor, hogy a bíróság nem egyesbíróként, hanem ülnökök közreműködésével, tanácsban kívánt eljárni. Erre egyéb ok, mint hogy a vád tárgyává tett bűncselekmény a vádbeli minősítésnél súlyosabb megítélésű lehet, nem szolgált. Kétségtelen, hogy formálisan nem hozott végzést a járásbírószág, amelyben kimondta volna a vádtól eltérés

lehetőségét, ez azonban nem eredményez abszolút eljárási szabálysértést és az alapeljárás során kifogás alá sem esett. A vádindítványból kitűnik a súlyosabb minősítést megalapozó rendszeres haszonszerzésre törekvés, mint üzletszerű elkövetési mód. Következésképpen nem kétséges, hogy a vád tárgyát képező és - helyes minősítés mellett - 2 évtől 8 évig terjedő szabadságvesztéssel fenyegetett bűncselekmény miatti eljárásban a bíróság törvényesen járt el tanácsban, így az az abszolút hatályon kívül helyezésre okot adó körülmény, miszerint ne lett volna törvényesen megalakítva, nem valósult meg.

- [23] Az irányadó tényállásból egyértelműen megállapítható, hogy az I. rendű terheltnek felrótt magasabb elkövetési érték abból fakad, hogy a folytatólagos bűncselekmény rész-cselekményeit 2014 augusztusa és októbere között 1.347.000 forintra önálló tettesként valósította meg. Ezt követően a terheltek a cselekményüket egymás tevékenységéről tudva, közösen követték el 17.390.600 forint kárt okozva. A szándékegységben történt elkövetés miatt a cselekmény társtettesi elkövetéskénti minősítése törvényes.
- [24] Alaptalanul kifogásolja az indítvány, hogy az elsőfokú ítélet kihirdetését követően az ügydöntő határozat ellen nem arra jogosult személy [korábbi Be. 324. § (1) bekezdés c) pont] jelentett be fellebbezést, mivel a pótmagánvádló helyett jogi képviselője tett nyilatkozatot. A tárgyaláson együttesen jelenlévő pótmagánvádló és jogi képviselője közös nyilatkozataként került jegyzőkönyvezésre, hogy mindketten fellebbezni kívánnak az elsőfokú ítélet ellen, így a perorvoslatot helytállóan fogadta el a másodfokú bíróság a pótmagánvádlótól származónak. Egyébiránt a jelenleg hatályos Be. 809. § (1) bekezdés értelmében az elsőfokú bíróság ítélete ellen a pótmagánvádlón kívül a pótmagánvádló hozzájárulásával jogi képviselője is fellebbezésre jogosult.
- [25] Sérelmezte az indítvány abszolút hatályon kívül helyezési okként a súlyosítási tilalom megsértését is. Ezzel kapcsolatban rámutat a Kúria, hogy a pótmagánvádlónak a törvény fellebbezési jogot kizárólag a terhelt terhére biztosít [korábbi Be. 324. § (2) bekezdés II. fordulata - Be. 809. § (3) bekezdése]. Ekként fogalmilag kizárt, hogy a pótmagánvádló által bejelentett joghatályos fellebbezés esetén a másodfokú bíróságot kötné a súlyosítási tilalom (korábbi Be. 354. § - Be. 595. §). A jelen esetben a pótmagánvádlói fellebbezés kifejezetten meg is jelölte a fellebbezés irányát, miszerint a perorvoslat súlyosbítás iránt került bejelentésre. Így a kiszabott büntetés súlyosításának másodfokon nem volt törvényi akadálya.
- [26] A terheltek cselekményének üzletszerűen elkövetett csalás büntetékénti minősítése törvényes, s a helyes minősítéshez kapcsolódó törvényi keretek között kiszabott büntetés sem törvénysértő. A kiszabott szabadságvesztés büntetés és közügyektől eltiltás mellékbüntetés mértéke mindkét terheltnél megfelel a büntető anyagi jog szabályainak, s a velük szemben kötelezően alkalmazott vagyonek Kobzás mértéke ugyancsak törvényes. Így ezen

felülvizsgálati okból sincs lehetőség a jogerős határozat megváltoztatására.

- [27] Fentiekre tekintettel a Kúria - miután nem észlelt olyan eljárási szabálysértést sem, amelynek vizsgálatára a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból köteles - a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt és a Be. 662. § (1) bekezdés a) pontja alapján a megtámadott határozatokat mindkét terhelt tekintetében hatályában fenntartotta.

IV.

- [28] A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 653. § (1) bekezdése értelmében, figyelemmel a Be. 617. §-ára a Be. 458. § (3) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.
- [29] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul. A Be. 652. § (7) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy felülvizsgálati indítvány ugyanazon tartalommal csak egyszer nyújtható be. Az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetve az azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja [Be. 656. § (4) bekezdés].

Budapest, 2018. október 31.

Dr. Székely Ákos s.k. a tanács elnöke, Dr. Sebe Mária s.k. előadó bíró, Dr. Kónya István s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

tisztviselő
BÉ